



Sosiaali- ja terveysministeriö  
PL 33  
00023 Valtioneuvosto  
kirjaamo@stm.fi

## **Lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä, STM/2645/2017**

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä 19.10.2018 mennessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 29.6.2017 työryhmän, jonka tehtävänä on tehdä esityksiä lakimuutoksiksi ja muiksi toimenpiteiksi, jotka tukevat ja edistävät tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumista vuoteen 2030 mennessä.

Toimeksiannon mukaisesti työryhmän tehtävänä on ollut tehdä ehdotuksia:

1. tupakka- ja muun lainsäädännön kehittämiseksi niin, että tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö vähenee edelleen, uusien tupakka- ja nikotiinituotteiden markkinoille tulo estyy ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö loppuu vuoteen 2030 mennessä.
2. muista tarpeellisista toimenpiteistä kohdassa 1 mainitun tavoitteen saavuttamiseksi ja ottaa ehdotuksia laatiessaan erityisesti huomioon tarpeen vähentää ja poistaa sosioekonomisia eroja tupakka- ja nikotiinituotteiden käytössä.
3. kohdassa 1 mainitun tavoitteen edistymisen seuranta- ja arviointijärjestelmäksi.

Lausunnossa pyydetään selkeästi ilmoittamaan, mihin mietinnön toimenpide-ehdotuksista lausunnossa otetaan kantaa esimerkiksi viittaamalla toimenpide-ehdotuksen numeroon.

Toimenpide-ehdotukset on jaoteltu osiin; verotus, nuorten tupakoinnin aloittamisen ehkäisy, savuttomat ympäristöt, tupakkalain alaisten tuotteiden markkinointi, tupakoinnin lopettamisen tuki, viestintäkampanjat, matkustajatuonnin rajoitukset, uusien tuotteiden säätely, toimeenpanon tehostaminen, muut toimenpiteet ja seurantajärjestelmät.

Mietinnön mukaan mietinnössä esitetyt toimenpiteet luovat edellytykset tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön loppumiselle. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuitenkin muutaman vuoden välein toteutettavia lisätoimia. Työryhmä esittää, että jokaisella hallituskaudella vuoteen 2030 saakka selvitetään ja arvioidaan tupakkalain

tavoitteen toteutumista ja esitetään tarvittavia lisätoimia. Työryhmän näkemyksen mukaan näiden uusien ehdotusten toteuttaminen tulee ottaa mukaan aina seuraavan hallituksen ohjelmaan.

Mietinnössä todetaan, että Tupakkalakimme tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että tupakointi vähenee vuosittain naisilla kuusi ja miehillä kahdeksan prosenttia. Lisäksi se edellyttää, ettei tupakoinnin vähentymistä kompensoida muiden nikotiinin annostelutapojen käytöllä. Tupakkavero voikin tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin koskea tupakan vastikkeita tai uusia nikotiinituotteita, jotka eivät välttämättä sisällä tupakkaa.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Raija Fors ja aluehallintoylilääkäri Hannele Havanka.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue lausuu asiasta seuraavaa.

Yleisesti voidaan todeta, että toimenpide-ehdotukset ovat kokonaisuutena kannatettavia. Toimenpide-ehdotuksia olisi syytä kuitenkin priorisoida siten, että ensisijaisesti huomioitavat tulisivat toteutetuksi jo seuraavalla hallituskaudella. Tällä perusteella voitaisiin kohdentaa myös resurssiohjausta.

#### **4.1 Verotus**

1. Tupakkaveron korotuksia jatketaan seuraavilla vaalikausilla vähintään samantasoisesti kuin vaalikaudella 2016-2019 huomioiden ostovoiman kehitys- ja harmaan talouden riski.
2. Nykyinen tupakkaveron kolmeen elementtiin perustuva verorakenne säilytetään.
3. Selvitetään mahdollisuutta verottaa tupakkalain alaisia tupakkaa sisältämättömiä nikotiinituotteita sekä sitä, millä verotasolla niitä tulisi verottaa.

PSAVI pitää kannatettavana sitä, että myös tupakkaa sisältämättömiä nikotiinituotteita voitaisiin tulevaisuudessa verottaa (esitys 3.). On syytä myös arvioida, mitkä ei-nikotiinia sisältävät tupakkatuotteiden tavoin käytettävät (tupakan vastikkeet) ja mahdollista tupakoimisen aloittamista edesauttavat tuotteet olisi syytä sisällyttää vastaavasti verotuksen piiriin.

#### **4.2 Nuorten tupakoinnin aloittamisen ehkäisy**

##### **4.2.1 Nikotiinituotteiden ikäraja**

PSAVlen näkemyksen mukaan esitetty ikärajan nosto 20 ikävuoteen on kannatettava ja yhdenmukainen väkevien alkoholijuomien myynnin ja hallussapidon ikärajan kanssa. Ehdotus olisi PSAVlen näkemyksen mukaan toivottavaa panna täytäntöön pikaisesti. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota myynnin, välittämisen ja luovuttamisen valvonnan toteuttamisen ongelmiin.

Alaikäisille myynnin ja välittämisen valvonta on käytännössä vaikeaa jo nykyään. Toisiko ikärajan alennus sinänsä tähän muutosta, ellei samalla sanktioita katsota tiukemmiksi ja helpoteta keinoja puuttua ao. myyntiin ja luovuttamiseen.

Kaupat ovat omaehtoisesti ryhtyneet tarkastamaan iän kaikilta niiltä, jotka vaikuttavat alle 30-vuotialta. PSAVI katsoo, että on syytä arvioida, miten tällaiset ohjeet ovat

käytännössä toimineet ja toimivatko ne siellä, missä jo aiemminkin on ollut suhteellisen hyvä tilanne myynnin omavalvonnassa.

PSAVI esittää, että on syytä arvioida samalla myös voimassa olevan tupakkalain 53 §:n 2 momentin mukaisten tuotteiden alaikärajan nostamista vastaavasti (tupakan vastikkeet, tupakointivälineet, sähkösavukkeet ja mahdolliset muut tupakkalain sääntelyyn tulevat tuotteet).

#### 4.2.2 Tunnusomaiset tuoksut tai maut

1. Tunnusomaisten tuoksujen tai makujen kieltä laajennetaan koskemaan kaikkia tupakkatuotteita.

Kannatettava esitys ja PSAVI:n näkemyksen mukaan nopeastikin täytäntöön saatettavissa.

#### 4.2.3 Liikunta- ja urheiluseurat sekä nuorisotyö

1. Liikunta- ja nuorisolakiin säädetään valtakunnallisten avustusten jakamisen yhdeksi avustusperusteeksi sitoutuminen tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn. Tämä toiminta lisätään myös laatuseurakriteereihin.

2. Suositellaan, että kunnat ottavat nuoriso- ja liikuntatyöhön liittyvien avustustensa myöntämisen yhdeksi kriteeriksi sitoutumisen tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriö kerää lasten ja nuorten tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisyä koskevia hyviä käytänteitä ja tuo ne osaksi nuorisotyön, liikunnan ja urheilun toimintakulttuuria.

Esitykset ovat kannatettavia ja PSAVI toteaa, että esitetyt toimet ovat jossakin määrin jo käytössä.

### 4.3 Savuttomat ympäristöt

1. Tupakkalain tupakointikieltojen soveltamispykälää (TupL 73 §) muutetaan niin, että se kattaa kaikkien tupakkalain alaisten tuotteiden polttamisen, kuumentamisen ja muunlaisen käyttämisen, josta vapautuu sisäilman laatua heikentäviä aerosoleja.

2. Tupakointikieltoja laajennetaan koskemaan sellaisia ulkotiloja ja -alueita, jotka ovat pääsääntöisesti alaikäisten käytössä, kuten esimerkiksi leikkipuistot ja EU-uimarannat. Tupakointikielto koskisi myös suussa käytettävän tupakan käyttämistä.

3. Tupakointikieltoja laajennetaan koskemaan joukkoliikennepysäkkejä (ml. "taksitolpat").

4. Suositellaan kuntia ja muita julkisia sekä yksityisiä toimijoita rajoittamaan omilla toimenpiteillään tupakointia etenkin sellaisilla ulkoalueilla, joissa oleskelee alaikäisiä tai joissa tupakointi muutoin häiritsee alueella oleskelevia ja joissa tupakointi ei ole tupakkalain perusteella kielletty. Tällaisia ulkoalueita ovat muun muassa torit.

PSAVI:n näkemyksen mukaan tupakointikiellot ovat hyvä keino edistettäessä tupakkalain tavoitteita. Pienhiukkasten ja aerosolien pääsy ilmaan on yksi tekijä, jota on syytä rajoittaa aina (esitys 1.)

Tupakointikieltojen laajentamista siten, että kieltojen piiriin tulisivat lasten ja nuorten käytössä olevat alueet, kuten leikkipuistot ja uimarannat (esitys 2.) on hyvin kannatettavaa. Uimarantoja koskevan kiellon tulisi koskea kaikkia yleisiä uimarantoja, ei pelkästään EU uimarantoja, koska lapset ja lapsiperheet viettävät aikaa yleisesti uimarannoilla vastaavasti kuten leikkipuistoissa.

Lisäksi savuttomiksi ympäristöiksi tulisi määritellä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköiden piha-alueet. Tämä kiello voitaisiin yhdistää lääkelain muutokseen siten, että lääkelain mukaisten nikotiinituotteiden myynti olisi sallittua ilman kytköstä tupakkatuotteiden myyntiin laitosten yhteydessä olevista kioskeista tai ravitsemisliikkeistä (kohta 4.8.1), sekä tupakoinnista lopettamisen tukeen (kohta 4.5).

PSAVI katsoo, että kieltojen toteuttaminen ao. kohteisiin olisi mahdollista nopeallakin aikataululla, mutta tämänkin osalta valvonnan toteuttaminen vaatii keskustelua esimerkiksi siitä, mikä taho ensisijaisesti valvoo ao. ulkoalueella tupakointikieltoa.

Kuntia tulisi aktiivisesti kannustaa esittämään muitakin yleisiä alueita tupakointikieltoalueiksi vapaaehtoisuuteen perustuen. Joukkoliikennepaikkojen tupakointikiellot olisi syytä olla nimenomaan kunnan omassa harkinnassa, vastaavasti kuten torit.

PSAVI pitää kannatettavana työryhmän ehdotusta, jonka mukaan asunto-osakeyhtiölakia muutettaisiin niin, että tupakointikiellosta parvekkeilla tai asukkaiden hallinnassa olevissa sisätiloissa voidaan päättää enemmistöpäätöksellä.

Tässä yhteydessä olisi syytä keskustella myös mahdollisuudesta kieltää sähkösavukkeiden tai vastaavien polttaminen tupakointikiellon piiriin kuuluvilla yleisillä alueilla.

#### **4.4 Tupakkalain alaisten tuotteiden markkinointi**

##### **4.4.1 Yhdenmukaiset pakkaukset**

1. Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja täyttösäiliöiden sekä niiden vähittäismyyntipakkausten ominaisuuksien sääntelyä muutetaan niin, että otetaan käyttöön yhdenmukaisia tuotepakkauksia ja tuotteita koskeva sääntely.

Yhdenmukaisilla tuotepakkauksilla (ns. plain tai standardized packaging) on tarkoitus toimeenpanna Maailman terveysjärjestön tupakkapuitesopimuksen artikkelit 11, 12 ja 13.

PSAVI katsoo, että esitys on kannatettava. Tupakkatuotteiden esilläpitokiello vaikuttaa jo nykyisellään siten, että tuotepakkaukset eivät ole myyntipisteissä näkyvissä.

##### **4.4.2 Kuvaohjelmat**

1. Lisätään kuvaohjelman 15 §:n määritelmään lapsen kehitykselle haitallisena kuvaohjelman sisältönä tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käyttö.

2. Suomi tekee esityksen Euroopan unionin komissiolle, jotta alaikäisten suojelemisessa haitalliselta ohjelmasisällöltä tupakka- ja nikotiinituotteiden

käyttö otettaisiin mukaan sisällön luonnetta ilmaisevissa kuvauksissa, kun audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaa direktiiviä uudistetaan.

PSAVI pitää kannatettavana ehdotuksia. Tässä yhteydessä olisi syytä käydä keskustelua siitä, miten tupakkateollisuuden rahallinen tai muu tuki elokuvatuotannossa tai muussa kuvatuotannossa tehtäisiin asiakkaille ja yleisölle näkyväksi.

#### **4.5 Tupakoinnin lopettamisen tuki**

1. Koko hoitoketju perus- ja erityispalveluissa ylläpitää vieroitusosaamista, tarjoaa kaikille tupakoiville vieroituspalveluja ja osallistuu potilaan tupakasta vieroitukseen.
2. Edistetään tupakan ja muiden nikotiinituotteiden käytön puheeksi ottamista mahdollisimman kattavasti terveyden- ja sosiaalihuollon asiakaskontakteissa. Tämä tarkoittaa ainakin sitä, että kysytään tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä, kehoitetaan lopettamaan ja kirjataan tiedot ylös asiakastietoihin.
3. Maakuntiin perustetaan tupakasta vieroituksen yksiköt, jotka toimivat alueellisina kouluttajina, konsultoivat alueen sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköitä vieroitushoidon toteuttamisessa ja vieroittavat tupakasta eri menetelmiä käyttämällä.
4. Kaikki tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden hoidossa käytettävät reseptillä lääkärin määräämät tupakoinnin vieroituslääkkeet otetaan sairausvakuutuksen lääkekorvauksen piiriin.
5. Työpaikoilla tupakoinnin lopettamisohjelma otetaan mukaan työterveyshuollon kirjalliseen toimintasuunnitelmaan.
6. Tupakasta vieroituksen tuki otetaan opiskeluhuollon suunnitelmaan ja varmistetaan ammatillinen perusosaaminen tupakoivien henkilöiden kohtaamiseen.
7. Perus- ja erityispalveluissa tehostetaan tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käyttöä koskevaa vieroitusta paljon tupakoivien erityisryhmien keskuudessa.
8. Häkämittaukset otetaan osaksi raskaana olevan tupakoitsijan neuvolakäyntiä.

Mietinnön mukaan raskauden aikainen tupakointi on vähentynyt muissa Pohjoismaissa, mutta ei Suomessa. Todetaan, että 14 % synnyttäjäistä tupakoi vuonna 2016 ja osuus on pysynyt lähes ennallaan 1990 luvulta saakka. Myös väestöryhmien välisiä eroja on tupakoinnissa.

Mietinnön mukaan suomalainen käyttää terveydenhuollon palveluja keskimäärin kolme kertaa vuodessa, tupakoiva tätäkin useammin. Terveydenhuolto ja terveydenhuollon ammattilaiset ovat avainasemassa väestön tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön vähentämisessä. Terveydenhuoltohenkilöstön rooli perustuu ammatilliseen osaamiseen, tietoon tupakka- ja nikotiinituotteiden terveysvaikutuksista ja toistuvaan mahdollisuuteen rohkaista tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen.

PSAVI katsoo, että työryhmän tekemä ehdotus 4.10.2 Valmistajan vastuu on syytä kytkeä tähän keskusteluun eli miten tuotevastuu ulotetaan tupakoinnin lopettamisen tukeen liittyviin toimenpiteisiin.

## 4.6 Viestintäkampanjat

1. Luodaan koko maan kattava tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamista kannustava ja sitä tukevaa informaatiota välittävä viestintäkampanja.

Mietinnön mukaan erityisesti nuorilla ei ole riittävää kokemusta ja kypsyyttä arvioida tupakkatuotteiden käytön vaarallisuutta ja terveyshaittojen todellista suuruutta. Kun valtaosa uusista tupakoijista on lapsia ja nuoria, jokainen sukupolvi on kasvatettava uudelleen tupakoimattomuuteen.

PSAVI pitää kannatettavana työryhmän näkemystä viestinnän tarpeellisuudesta ja siitä, että valtakunnalliseen viestintäkampanjaan tulee osoittaa riittävät resurssit, jotta monikanavainen viestintä olisi tehokasta. PSAVI:n näkemyksen mukaan viestintää tulisi kohdentaa nimenomaan nuorille, joiden tiedonsaannin tarve on suurin. Kuten mietinnössä todetaan, kampanjoiden toimeenpano ja vaikutus tulee arvioida säännöllisesti.

## 4.7 Matkustajatuonnin rajoitukset

1. Verovapaasti EU:n ulkopuolelta maahan tuotavien savukkeiden määrä rajoitetaan 200 savukkeesta 40 savukkeeseen, sikarit 50:stä 10 kappaleeseen, pikkusikarit 100:sta 20 kappaleeseen sekä piippu- ja savuketupakan tuonti 250 grammasta 50 grammaan.
2. Nuuskan, purutupakan ja nenänuuskan matkustajatuonnin raja lasketaan 1000 grammasta 100 grammaan vuorokaudessa.
3. Lisätään rikoslakiin törkeät tekemuodot salakuljetuksen ja laittomaan tuontitavaraan ryhtymisen osalta.

PSAVI:n näkemyksen mukaan muutokset ovat kannatettavia. Etenkin nuuskan, purutupakan ja nenänuuskan matkustajatuonnin ylärajan alentaminen ja rikoslakiin esitettävä muutos ovat kannatettavia (kohdat 2 ja 3) ja tulisi saattaa sääntelyyn mahdollisimman pian.

## 4.8 Uusien tuotteiden säätely

### 4.8.1 Nikotiinia sisältävät tuotteet

1. Lisätään tupakkalakiin määritelmä ”nikotiinia sisältävät tupakan vastikkeet”.
2. Saatetaan nikotiinia sisältävien tupakan vastikkeiden säätely samalle tasolle tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden säätelyn kanssa.
3. Selvitetään seuraavan hallituskauden aikana, miten (tupakka)lainsäädännössä voidaan paremmin huomioida kaikki nikotiinipitoiset tuotteet.
4. Muutetaan lääkelakia niin, että viranomaiselle lisätään harkintavaltaa nikotiinia sisältävien itsehoitolääkkeiden jakelukanavista tilanteissa, joissa nikotiinia sisältävä itsehoitolääke on selvästi tehty sen kaltaiseksi, että se on omiaan tupakasta vieroituksen sijaan ylläpitämään henkilön nikotiiniriippuvuutta.

PSAVI pitää kannatettavana uusien tuotteiden säätelyyn liittyviä esityksiä. Esitykset 1.-2. olisi syytä saattaa sääntelyn piiriin mahdollisimman pian, koska erilaiset tupakointia jäljittelevät nikotiinia sisältävät tuotteet ovat yleistyneet ja ne edesauttavat nikotiiniriippuvuuden syntymistä.

Lääkelain mukaisia nikotiinivalmisteita saa tällä hetkellä apteekin lisäksi myydä vain tupakkaa myyvissä vähittäismyyntipaikoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla sekä ravitsemisliikkeissä. PSAVI esittää, että on syytä arvioida nikotiinivalmisteiden myyntioikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä ja erityisesti sairaaloissa ilman tuotteiden myynnin kytkemistä tupakan myynnin yhteyteen. Tämä voisi tukea myös ao. toimipisteiden ulkoalueiden savuttomuutta (kohta 4.3 tupakointikieltoalueet ehdotus). Samalla potilaille voidaan tarjota esityksen 4.5 kohdan mukaisesti tupakasta vieroittamisen tukea.

#### 4.8.2 Maustamiseen tarkoitettut tuotteet

1. Kielletään sellaisten tuotteiden myynti tai muu luovutus kuluttajalle, joiden tarkoituksena on antaa tunnusomainen tuoksu tai maku tupakkalain alaiselle tuotteelle, jossa tunnusomainen tuoksu tai maku on kielletty.

PSAVI:n näkemyksen mukaan muutos on kannatettava ja olisi syytä saattaa sääntelyn piiriin mahdollisimman pian.

#### 4.8.3 Tupakointivälineiden luokittelu

1. Jaetaan tupakointivälineet välittömästi tupakointiin käytettäviin tupakointivälineisiin (esimerkiksi piiput ja filtrit) ja välillisesti tupakointiin käytettäviin tupakointivälineisiin (esimerkiksi piipunpuhdistajat ja säilytyskotelot).
2. Saatetaan välittömästi tupakointiin käytettävien tupakointivälineiden sääntely mahdollisimman samalle tasolle sähkösavukkeiden sääntelyn kanssa.

Esityksen mukainen tupakointivälineiden luokittelun selkeys tukee käytännön valvontaa. Vastaavasti olisi syytä arvioida tupakan vastikkeiden luokittelun tarkentamista.

### 4.9 Toimeenpanon tehostaminen

#### 4.9.1 Hallinnollinen sanktiomaksu

1. Tupakointikieltojen rikkomisen sanktio muutetaan hallinnolliseksi sanktiomaksuksi (vrt. pysäköintivirhemaksu).

PSAVI katsoo, että ennen esityksen eteenpäin viemistä on syytä kuulla tarpeellisessa laajuudessa asiasta kuntia ja muita tupakkalain valvovia viranomaisia. Mikäli mietinnön esitysten mukaisesti tupakointikiellot laajenevat yleisille alueille, näiden alueiden valvontaan liittyvät ja hallinnollisia sanktioita koskevat säädösesitykset on syytä käsitellä yhtäaikaaisesti.

#### 4.9.2 Vuosittaiset valvontamaksut

1. Tupakkalain säädetty vuosittaiset valvontamaksut pidetään voimassa olevan tupakkalain mukaisella maksimitasolla.

PSAVI:n käsityksen mukaan valvontamaksu on pääsääntöisesti määritelty kuntien maksutaksassa nykyisen tupakkalain maksimimäärän mukaisena (500 euroa myyntipiste), eikä sen alentamiselle ole tarvetta. Valtakunnallisesti olisi kuitenkin syytä selvittää, minkä suuruisena valvontamaksut ovat toteutuneet.

#### 4.9.3 Kansallinen ohjeistus artiklaan 5.3

1. Tupakkapuitesopimuksen artiklasta 5.3, jonka tavoitteena on terveyspolitiikan suojele tupakkateollisuuden intresseiltä, laaditaan kansallinen ohjeistus.

Kansallisen ohjelman laatiminen on kannatettavaa tupakkalain tavoitteiden toteuttamiseksi.

### 4.10 Muut toimenpiteet

#### 4.10.1 Ympäristövaikutukset

1. Sosiaali- ja terveysministeriö selvittää yhdessä ympäristöministeriön kanssa tarvittavia kansallisia ehdotuksia tupakkalain alaisten tuotteiden ympäristölle ja ihmisille aiheuttamien ympäristö- ja terveysriskien torjumiseksi sekä tästä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.
2. Ympäristöministeriön asettamassa muovitiekarttaa valmistelevassa yhteistyöryhmässä ja sen toimenpide-ehdotuksissa huomioidaan erikseen tupakkantumppeja koskevat ympäristökysymykset.

Esitykset ovat kannatettavia. Suomessa ei ole tarkkaa tietoa tupakkajätteestä ja sen vaikutuksista. Esitysten 1. ja 2. mukaiset selvitykset voivat tietoisuuden lisääntymisen kautta edesauttaa kuntia tekemään päätöksiä savuttomista alueista ja ihmisiä huolehtimaan tupakkajätteestään paremmin.

#### 4.10.2 Valmistajan vastuu

1. Selvitetään mahdollisuus saada aikaan tuotevastuuseen perustuva tupakkasairauksien hoidon ja vieroituksen korvausjärjestelmä.

Tuotevastuuseen perustuva korvausjärjestelmän selvitys on kannatettavaa ja tarpeellinen, kun kysymyksessä on riippuvuutta ja sairauksia aiheuttavista nikotiinia sisältävistä tupakkatuotteista.

#### 4.10.3 Vastuullinen sijoittaminen

1. Julkisia varoja ei sijoiteta yrityksiin, joiden liikevaihdosta yli 50 prosenttia tulee tupakkalain alaisista tuotteista. Tehtäessä sijoituksia rahastoihin otetaan huomioon niiden pidättäytyminen tupakka- ja nikotiiniteollisuuteen investoimisesta.

Julkisten varojen sijoittamisen vastuullisuus on hyvä tavoite ja syytä kirjata julkisten varojen käyttöä koskeviin ohjeisiin yksilöitynä, mitä tarkoitetaan tupakkalain alaisilla tuotteilla. Yrityksen liikevaihdon huomioiminen esitetyllä tavalla olisi syytä arvioida vielä jatkotyössä.

### 4.11 Seurantajärjestelmät

1. Varmistetaan väestöä ja tupakkalain valvontaa koskevien tietojärjestelmien toiminta. Niiden tulee tuottaa ajantasaista tietoa nikotiinituotteiden ja -jäljittelien myynnistä, käytöstä (myös erityisryhmissä), hankinnasta, markkinoinnista, nikotiinituotteiden käytön lopettamisesta, käytöstä aiheutuvista sairauksista, sairastavuudesta ja niistä syntyvistä kustannuksista



sekä jakautumisesta eri väestöryhmiin.

2. Valtakunnallista tupakka- ja nikotiinipolitiikan ohjaus-, seuranta- ja asiantuntijatehtäviä varten THL:ään varmistetaan riittävät voimavarat, jotta turvattaisiin tietojärjestelmien jatkuvuus ja kerättyjen aineistojen hyödyntäminen.

Seurannassa saadun tiedon hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti käytännön valvonnassa on syytä huomioida seuranta- ja tiedonkeruu ja -käsittelyjärjestelmiä kehitettäessä.

Johtaja

Hanna Toiviainen

Ympäristöterveydenhuollon  
ylitarkastaja

Aila Halonen

Tämä asiakirja PSAVI/3361/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/3361/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Halonen Aila 11.10.2018 08:35

Ratkaisija Toiviainen Hanna 11.10.2018 11:49